

לקח מהפרשה,

ישמח זבולון בצאתך' (לג' יח')

בכינוס נשיאות מפעל הש"ס שנערך בביתו של הרב יצחק זילברשטיין שליט"א, סיפר הגאון הרב זלמן רוטברג שליט"א ראש ישיבת 'בית מאיר' סיפור מופלא, שממנו אפשר ללמוד על צורת החיים של פעם, שיהודי האמין שרק בתורה הקדושה יוכל למצוא את כל צרכיו.

הרב סיפר על יהודי בדור שעבר, שהיה עשיר מאוד והחזיק בבעלותו צי של ספינות. בשל סכנות בטיחותיות שהיו קיימות באותה תקופה, עשו כל בעלי הספינות ביטוח לספינותיהן. כל עתירי ההון מיהרו לחברות הביטוח, ושילמו הון רב עבור פוליסת ביטוח.

גם היהודי ההוא - סיפר הרב - ביקש לערוך ביטוח לספינותיו! הוא פנה ל... מניין לומדי תורה ובקש מהם להתכנס יחדיו בבית המדרש וללמוד בצוותא, והוא יממן את שכרם. "זה יהיה הביטוח שלי, לימוד התורה שלכם ושחיייתכם בים התורה יגנו על הספינות שלי המשייטות בים הגדול" אמר.

יום אחד הגיעה לאוזניו שמועה, שספינה שבבעלותו בסכנה גדולה ועומדת לטבוע. מה היו עושים חבריו בעת שכזו? רצים בסערת נפש למשטרת הימים ומבקשים מהם לבוא לעזרת אנשי הספינה. ומה עשה אותו יהודי? מיהר לכולל האברכים שלו, סיפר להם על התקלה בספינה, ואמר: 'אני בטוח שבזמן האחרון חל רפיון אצלכם. שאם לא כן לא הייתה האוניה נכנסת למצב של סכנה'.

האברכים -המשיך לספר הרב- הודו והתוודו לפניו שאכן כך הוא, היה להם רפיון מה בלימוד והחליטו להתחזק. בתוך זמן קצר נודע שהאוניה יצאה מהסכנה, וחזרה למסלולה התקין.

כך חיו יהודים של פעם! הכול סביב התורה, וסביב הקדוש ברוך הוא. (טובך יביעו)

נאור בן תמר / יובל בן זכריה / שי בן אברם / ידידה בת בתיה
שמואל בן עליזה / אודליה יונה בת מרים/טל בן בתיה/ אוסנת בת אליס

פינת ההלכה

מהלכות חול המועד

א: ימי חול המועד נקראים בתורה "מקראי קודש". בימים אלה אסור לעבוד (למעט מקרים מיוחדים) ובזה שונים משאר ימי החול שאין בהם קדושה.

ב: אסור להסתפר ולהתגלח בימי חול המועד, כולל ערב שמחת תורה.

ג: אסור לכבש בחול המועד אפילו לצורך מידי, למעט מגבות ובגדי קטנים.

ד: כתיבה רגילה מותרת בחול המועד, ויש מחמירים לשנות קצת בכתיבה.

ה: כתב אומנותי (סת"ם גרפיקה...) - אסור. לכן אין לתקן ס"ת תיקון מקצועי כשיש ס"ת אחר.

ו: יש מתירים כתיבת חידושי תורה במעבד תמלילים בחול המועד. (ילקו"י) ויש אוסרים.

ז: אסור לסחור בחול המועד למכור או לקנות, למעט מוצרים שצריך לחול המועד, או שעלול להיות הפסד כספי מהקדן אם לא ימכרו המוצרים מידית.

ח: פועל שחושש שיפוטרי אם לא יעבוד בחול המועד, ולא יכול לקבל חופשה על חשבון חופשתו השנתית, רשאי לעבוד בחול המועד. (הגר"ע יוסף)

ט: עבודה שהיא לצורך רבים מותרת בחול המועד, (וצריך קודם לשאול רב)

הושענא רבא ושמחת תורה

א: נוהגים ללמוד לימוד מיוחד בליל ה'הושענא רבא', ויש נוהגים ללמוד אותו בסוכה.

ב: הלומדים בבית הכנסת יקפידו לא להירדם בזמן הלימוד.

ג: אחרי עלות השחר צריך ליטול ידים שלש פעמים לסירוגין ללא ברכה.

ד: בהושענות מקיפים את התיבה שבע פעמים, אחרי התפלה חובטים ערבות חמש פעמים.

ה: ביום הושענא רבא צריך לקרוא את פרשת וזאת הברכה שנים מקרא ואחד תרגום.

ו: שמחת תורה הוא חג חדש ואינו המשך של חג הסוכות.

ז: בקידוש של ליל שמחת תורה מברכים 'שהחיינו'.

ליראת שמים

נאווה בת מרים / יהונתן בן שלום / טוהר בת נאווה / נעמה בת נאווה

אברהם בן נאווה / נהוראי בן נאווה / מלאכי בן נאווה / ידידיה בן נאווה / אחיה בן נאווה

מצוות ישיבה בסוכה / עפ"י שפת אמת

"בזוהר הקדוש נקראת הסוכה 'צילא דמהימנותא' (צל האמונה)... כמו שיציאת מצרים היא גאולה משעבוד גופני, כך הימים שאחרי ראש השנה ויום הכיפורים בהם אנו נפדים מהחטאים, נקראים 'גאולה', גאולה משעבוד היצר, ובימים אלו כל אחד מישראל נעשה כמו תינוק שנולד עתה, שאינו יכול לעשות כלום בעצמו וצריך את אמו, כך הקדוש ברוך הוא כביכול מנהיג אותנו בימים אלו כמו אם לבנים. וצריך כל אחד להשליך עצמו על ה' ולבקש לצאת מהבחירה ורשות עצמו רק להימשך אחר הנהגת הבורא כמו שהיה במדבר, ה' הולך לפניהם..."

'יפרוס עלינו סוכת שלומך'

מדוע מייחסים את המושג שלום דווקא לסוכה? המעבר מהבית לסוכה אינו רק מעבר מקום, אלא שבירת מחיצות, וערעור מעמדות. כולנו עוזבים את מעון הקבע, ומתחילים מנקודת זינוק שווה. בניית הסוכה היא לא רק מעשה טכני, לסוכה אנו צריכים גם ליצוק תוכן. בסוכה צריכה להיות אווירה של פיוס, נכונות להכיל את השונה מאתנו, ליצור אווירה של שמחה, ולמרות הצפיפות של חג/שבת, בישולים ועמידה אין סופית במטבח, להשרות אווירה של אחדות. שלום עם מי? עם עצמנו, עם משפחתנו, עם הסובבים אותנו ועם בורא עולם... כשיש שלום כזה לא צריך יותר מיד, גם סוכה זה מספיק. לעומת זאת כשאין שלום, גם בארמון יהיה צפוף מדי. 'עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל'. חג שמח, שושנה

סיפור לשבת

נדיבות נבונה

האיש עמד לפני הצדיק רבי מנחם-מענדל - 'השרף' מקוצק - וביכה את מצבו העגום. שתי בנות יש לו שפָּכָר הגיעו לפרקן, ואין לו במה להשיאן. פניות מן הסוג הזה לא היו נדירות בבית המדרש הקוצקאי, שלא יחס שום חשיבות לגשמיים והתרכז רק ברוחניות, אולם לבו של הצדיק נמס נכח מצוקת האיש. חיש-מהר נטל פסת גיר ורשם עליה בזריזות האפגנית לו דברי המלצה שהפנו לאחד מחסידיו. כשיצא האיש מחדרו של 'השרף', התפעלו החסידים. "ראשית", אמרו לאיש, "אין זו דרכו של רבנו לרשם אגרות מסוג זה, בנושאי ממון. ושנית, הידע אתה למי מפנית האגרת? אל הגביר האדיר ר' משה-חיים רוטנברג?"... אט-אט החל האיש לקלט את משמעות האגרת שבידו. הסובבים אותו אמרו לו בחיוך, כי אגרת כזאת כמותה כערבות בנקאית. "אתה כבר יכול לקנות בעבור בנותיך את כל צרכי החתונה ולהתחייב לנדונייה שמנה", שמחו עמו החסידים. שמח וטוב-לב יצא האיש לעבר עירו של הגביר. במחו כבר תכנן את רשימת הקניות שיקנה לקראת שובו לביתו. בדמינונו אף תאר את עצמת ההפתעה של רעייתו ובנותיו למראה העגלה העמוסה כל טוב... לאחר כמה ימי מסע הגיע למחוז חפצו. נקש על דלת ביתו של הגביר, "מה רצונך?" שאלו השוער. "אגרת בידי אל הגביר מאת הרבי, 'השרף' מקוצק", השיב. השוער נבלע בתוך הבית ושב כעבור רגע. הדלת נפתחה ובעל האגרת הזמן להכנס פנימה. "אכן, אגרתו של הצדיק פותחת שערים", אמר בלב. "בעוד רגעים אחדים תפתח גם ארנקים..." "שלום עליכם", קרא הגביר. הוא הושיט לאורחו יד חמה ואוהדת. בלא להקביר מלים הגיש האורח לגביר את אגרת הצדיק. ר' משה-חיים נטל את האגרת וקטט עבר בכל גופו. הוא הזדקף מלא קומתו וקרא את תכנה ביראת כבוד. לאחר שקראה, הפטיר: "אה, לא בכל יום זוכה אני לכבוד כזה. אגרת מהרבי!... אולי תסעד עמי צהריים?", הציע הגביר. "ממהר אנכי לביתי", אמר בחצי קריצה. "אם-כן, אתן לך מטבע הגון כהמלצת הרבי ותוכל לשוב לביתך", אמר הגביר. הוא יצא מהטרקלין ושב כעבור רגע כשיבידו מטבע כסף. למראה המטבע כמו שקעו עיני האיש בחריקה. הוא בקש להוציא הקנה מפיו ולא היה יכול. אכזבתו המרה חנקה את גרונו. הוא הושיט יד רפה לטל את המטבע ובכגלים כושלות פסע לעבר הדלת. שוב ושוב הביט בלא מאמין במטבע הכסף שבידו. בנסבות אחרות זו הייתה נדבה מכבדת בהחלט, אבל אחרי התקוות העצומות שתלה באגרת ובגביר!... "וכי אין נוהגים במקומכם להודות על מתן נדבה?", תמה הגביר, כאשר האיש כבר עמד על מפתן החדר. האיש מלמל משהו שיכל להתפרש כתודה ומחר להסתלק.

מבלבל פסע בצעדים מהירים, מרגע לרגע האיצ את קצב הליכתו עד שהחל לרוץ. רק כשפָּכָר היה מחוץ לעיר, נעצר. הוא התישב על גזע פרות בשולי הדרך מתנשם ומתנשף. מעמק לבו התפרץ בכי שגבר והלך. "רבוננו של עולם!", זעק, "סבור הייתי כי מצוקת בני ובנותי הגיעה אליך. כעת נוכחתי כי אך לצון חמדת עמי. אוי, רבוננו של עולם!". שעה ארוכה ישב כך, שקוע בבכיו, ולא שם לב לעגלה שהתקרבה לעברו. פתאום הרים את עיניו ולתדהמתו ראה את הגביר בכבודו ובעצמו. העגלה הייתה עמוסה לעיפה במצרכי מזון ובגדים, לצד פרים וכסותות ושאר צרכי בית, והגביר אף הושיט לו מעטפה גדושה שקטות כסף. פעת היה האיש מבלבל לגמרי. הגביר הניח יד רפה על כתפו. "הבן-נא", אמר. "כשקבלתי את האגרת, ברור היה לי כי אמלא את כל צרכיך. אולם התבוננתי בארשת-פניך והבנתי כי מתוך בטחונך בנדיבותי לבי, שכחת כליל כי ה' יתברך הוא הנותן לך כוח לעשות חיל. תחת זאת השלכת את יהבך על בשר-נדם."

"אמרתי בלבי: איך אגרום טובה ורעה באותו מעשה ממש!! איך אגרום ליהודי ללכת מעמי, כשהוא בטוח שישועתו באה לו מאת בשר-נדם!!" לפיכך נאלצתי לנהוג עמך כפי שנהגתי, כדי שתשכיל להבין כי טוב לחסות בה"י. עכשו בטוח אני ללא כל ספק כי בזמן שחלף היה ספק בידיך להזכר באבינו שבשמים ולהשליך עליו את יהבך. יכול אני אפוא להעניק לך בלב שקט כל שבקשתי לתת לך מלכתחלה, ועוד להוסיף על כך כהנה וכהנה". (תורתך שעשועי) להצלחת: אברהם בן בלוריה / טובה רחל בת מרים שמחה